

דמויות מקראיות בקוראן

פרופ' מאיר בר אשר

שיעור 1: מבוא לסיפורי המקרא בקוראן; קין והבל

בראשית ה, 1-12

והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה. ותסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה. ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה. והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו. ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו. ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך. הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רביץ ואלריך תשוקתו ואתה תמשל בו. ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו. ויאמר יהוה אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי. ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה. ועתה ארוור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך. כי תעבד את האדמה לא תסף תת כחה לך נע ונדר תהיה בארץ. ויאמר קין אל יהוה גדול עוני מנשא.

קוראן (תרגום ריבלין), סורה 5 (אלמא'דה = השולחן), 30-35

וקרא לפנייהם על דבר שני בני אדם באמת, בהקריבם שניהם קרבן וירצה (הקרבן) מיד אחד משניהם ומיד השני לא נרצה, ויאמר: "הרוג אהרג אותך". ויאמר (אחיו): אכן ירצה אלהים (קרבן) מיד היראים (אותו). כי תשלח אלי ידך להרגני, לא אשלח אנכי ידי להרגך, כי את אלהים אדון העולמים אני ירא. חפץ אנכי כי תשא את עוני ועונך והיית מבני גיהנם, וזה גמול הפושעים". ויתן לו לבו להרג את אחיו ויהרגהו ויהי מן האובדים. וישלח [אלהים] עורב חופר באדמה להראותו איך יטמן את גבלת אחיו. ויאמר: "אוי לי, האם לא אוכל להיות כעורב הזה לטמן גבלת אחי?". וינחם. לכן צוינו את בני ישראל לאמר: כל הורג נפש לא תחת נפש, או לא על השחיתה בארץ, כאלו הרג את כל האדם יחדו, והמחיה אותה כאלו החיה את כל האדם יחדו. אכן באו שליחינו אליכם לפניכם באותות, ואחרי (כל) אלה רבים מהם הפושעים על הארץ:

(א) מות הבל בידי קין אחיו	
<p><u>(משנה, סנהדרין ה, ה על בראשית ה, 1)</u> מצינו בקין שהרג את אחיו שנאמר בו 'קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה'; אינו אומר דם אחיך אלא דמי אחיך – דמו ודם זרעיותיו . . . ללמדך שכל המאבד נפש אחת [מישראל] מעלה עליו הכתוב כאילו אבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת [מישראל] מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא.</p>	<p><u>(סורה 5, 35)</u> לִכְן צִוִּינוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: כָּל הוֹרֵג נֶפֶשׁ לֹא תַחַת נֶפֶשׁ, אוֹ לֹא עַל הַשְּׁחִיתָהּ בְּאֶרֶץ, כָּאֱלוֹ הָרַג אֶת כָּל הָאָדָם יַחְדָּו, וְהַמְחִיָּה אוֹתָהּ כָּאֱלוֹ הִחְיָה אֶת כָּל הָאָדָם יַחְדָּו.</p>
(ב) קבורת הבל: כיצד ידע קין איך לקבור את אחיו	
<p><u>(פרקי דרבי אליעזר, כ"א על בראשית ה, 3-9)</u> היו אדם ועזרו יושבים ובוכים ומתאבלים עליו ולא היו יודעים מה לעשות להקבל שלא היו נהוגים בקבורה. בא עורב אחד שמת לו אחד מחבריו לקח אותו וחפר בור בארץ וטמנה לעיניהם. אמר אדם: "כעורב אני עושה!" מיד לקח נבלתו של הבל וחפר בור בארץ וטמנה.</p>	<p><u>(סורה 5, 35)</u> וַיִּשְׁלַח [אַלֵּהֵם] עוֹרֵב חוֹפֵר בְּאֶדְמָה לְהִרְאוֹתוֹ אִיךָ יִטְמֵן אֶת נַבְלַת אָחִיו. וַיֹּאמֶר: "אוֹי לִי, הָאֵם לֹא אוֹכֵל לְהִיּוֹת כְּעוֹרֵב הַזֶּה לְטְמֵן נַבְלַת אָחִיו?". וַיִּנָּחֶם.</p>

שיעור 2: אברהם כמכונן דת האסלאם

הקוראן (תרגום רובין), סורה 3 (א'אל עמרא = בית עמרם), 67
 אברהם לא היה יהודי ולא נוצרי כי אם חֲנִיף ומתמסר [מסלם] ולא היה במשתפים (مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ).

הקוראן (תרגום רובין), סורה 6 (אלאנעאם = המקנה), 74-79
 אברהם אמר לאאזר אביו, התעשה לך פסילים כאלים? רואה אני כי אתה ובני עמך שרויים בתעייה גמורה. כך הראינו לאברהם את מלכות השמים והארץ, ולמען ישתכנע. כאשר ירד עליו הלילה, ראה כוכב, ואמר, זה ריבוני. כאשר שקע, אמר, לא אוקה את השוקעים. וכאשר ראה את הירח עולה, אמר, זה ריבוני. ואולם כאשר שקע, אמר, אם לא ינחני ריבוני אהיה בקהל התועים. כאשר ראה את השמש עולה, אמר זה ריבוני, זה הגדול מכולם, ואולם כאשר שקעה, אמר, הוי בני עמי, אינני מחויב לשותפים אשר צירפתם לאללה. אשא פני כחניף אלא מי שיצר את השמים ואת הארץ ואין אני במשתפים.

ספר היובלים יב, 16-19 (מהדורת רמזן, עמ' 273)

(16) ובשבוע הששי בחמשה בו ישב אברם בלילה באחד בחודש השביעי לדרוש את הכוכבים מערב עד שחר לראות מעשה השנה בגשמים. ויהי הוא יושב לבדו ומביט. (17) ויבוא בלבו דבר ויאמר כל אותות הכוכבים ואותות הירח והשמש, הכול ביד אלוהים. למה אני דורש. (18) אם ירצה ימסיר שחר וערב ואם ירצה לא יוריד. הכול בידי. (19) ויתפלל בלילה הזה ויאמר אלוהי אלוהי אל עליון. אתה לבדך אלוהים לי. ואתה בראת הכול, ומעשה ידיך כול היה ונהיה, ואותך ומלכותך בחרת.

הקוראן (תרגום ריבלין), סורה 21 (אלאנביאא' = הנביאים), 52-71
 וכבר נתנו מלפנים לאברהם (ארח) נכחו ונדענו. באמרו אל אביו ובני עמו: "מה אלה הצלמים אשר אתם נעצרים לפניהם." ויאמרו: "מצאנו את אבותינו עובדים להם." ויאמר: "אכן הייתם אתם ואבותיכם בתועה ברורה." ויאמרו: "הבאת אלינו באמת, אם מן המשחקים אתה." ויאמר: "לא כי אלהיכם אלהי השמים והארץ אשר בראם, ומן העדים על זה הנני. ובאלהים נשבעתי, כי אום מזמה לפסיליכם, אחרי אשר תפנו ותהפכו ערף." ויפת אותם פתות, לבר (מאחד) גדול להם, למען ישונו אליו. ויאמרו: "מי עשה זאת באלהינו? אכן מן הפושעים הוא." ויאמרו (אחרים): "שמענו נער מדבר בהם, אברהם שמו." ויאמרו: "הביאנוהו אפוא לעיני האנשים למען יעידו." ויאמרו: "האתה עשית זאת באלהינו, אברהם." ויאמר: "לא כי גדולם זה עשהו. שאולם אפוא אם ידבר." וישיבו אל לבם ויאמרו: "אכן אתם הפושעים." אחרי כן הפכו ויקשו ערפם (לאמר): "הן ידעת כי לא ידברו." ויאמר: "התעבדו אפוא מפלעדי אלהים, את אשר לא יועיל לכם במאומה ולא ירע לכם? אף לכם ולאשר תעבדו מפלעדי אלהים. האם לא תשפילו?" ויאמרו: "שרפוהו, ועזרתם לאלהיכם, אם פה תעשו." ונאמר: "האש, היי קרה, ושלום על אברהם", ויתנפלו, ונשם אותם האובדים. ונמלט אותו ואת לוט אל הארץ אשר צוינו לה את הברכה לאדם.

בראשית רבה לח, יג

"וימת הרן על פני תרח אביו". אמר ר' חייא בנו של ר' אדא מיפו: תרח עובד צלמים היה. פעם אחת יצא למקום אחד, הושיב אברהם מוכר תחתיו. היה בא אדם ומבקש לקנות, והיה אומר לו: בן כמה שנים אתה? והיה אומר: בן חמישים או שישים. אמר לו: וי לאותו האיש, שהוא בן שישים והוא רוצה להשתחוות לבן יום אחד! והיה מתבייש והולך לו. פעם אחת באה אישה אחת טוענת בידה פינגר אחד של סולת. אמרה לו: הילך, הקרב לפניהם. עמד ונטל מקל בידו ושבר את כל הפסלים ונתן את המקל ביד הגדול שבהם. כיון שבא אביו, אמר לו: מי עשה להם כך? אמר לו: מה אכפור לך? באה אישה אחת טוענה פינגר אחד של סולת ואמרה לי: הילך, הקרב לפניהם. הקרבתי לפניהם. זה היה אומר: אני אוכל תחילה וזה אומר אני אוכל תחילה. עמד הגדול שבהם ונטל את המקל ושברם. אמר לו: מה אתה משטה בי? וכי יודעים הם? אמר לו: ולא ישמעו אוזניך מה שפיך אומר?

הקוראן (תרגום ריבלין), סורה 37 (אלצפאת = הערוכים), 113-97

ויאמר: "הנני הולך אל אלהי הנחה ינחני משרים: צח אלהי תן לי (בנים) מן העושים הישר. ונבשרהו בן ארף רוח. וכאשר הגיע (בנו) לגיל, יתאמץ (ללכת) אתו (בדרכו). אמר: בני "הנה ראיתי בחלום, כי אצבח אותך (קרובן). ראה אפוא מה מחשבתך". ויאמר: "אבי, עשה את אשר תצוה, מצוא תמצא אותי, אם ירצה אלהים, מן המאריכים רוחם". וכאשר היו שניהם תמימים (עם אלהים), וינח אותו ערוף על פניו. קראנו לאמר: "אברהם: קה כבר קימת את החזון". אכן כזאת נגמל את עושי הטוב. אכן זאת היא המסה הגלויה. ונפדנו בזבח נכבד. וננח שמו בתוף האחרונים (לאמר). "שלום על אברהם". כזאת נגמל את עושי הטוב. כי הוא מעובדינו המאמינים. ונבשרהו ביצחק, נביא מעושי הטוב. ונברכהו ואת יצחק, ומצאצאי שניהם (יש) עושה טוב ויש) חוטא לנפשו גלוי.

שיעור 3: יוסף ואחיו; יוסף ואשת פוטיפר

סורה 12 (יוסף)	התכנים	סיפור יוסף במקרא ובמקורות בטר מקראיים
3-1	הקדמה	
5-3	חלמו של יוסף: "אבי ראיתי אחד עשר כוכבים ואת השמש ואת הירח; ראיתם משתחוים לי" ותגובתו של אביו: "אל תספר חזונך לאחיך פן פן יזמו עליך מזימה"	חלום הכוכבים, השמש והירח + חלום השיבולים (הנעדר מן הקוראן)
7-6	מוסר השכל: "אכן היה ביוסף ואָחיו אות לשואלים"	
22-8	שנאת האחים ליוסף והמזימה לפגוע בו שהיא פרי יזמתם של האחים; דעות שונות בקרב האחים; מכירת יוסף לאורחת סוחרים והגעתו למצרים	שנאת האחים ליוסף; המזימה לפגוע בו עולה בדעתם כשנקרה בדרכם; דעות שונות בקרב האחים; מכירת יוסף לאורחת סוחרים והגעתו למצרים.
29-23	בואו לבית האדון המצרי; פיתויה של אשת האדון (אִמְרַאת אֲלֻעִיזו) את יוסף.	בואו אל בית פוטיפר; פיתויה של אשת פוטיפר את יוסף.
24-23	ותפתנו זאת אשר הוא בביתה ותנעל את הדלתות ותאמר: 'קרב הלום!' ויאמר חלילה לי מאלוהים הן היטיב אדוני שבתי אִתּוּ, אכן לא יצליחו הפושעים. ואכן חשקה נפשה בו ואף הוא חשק נפשו בה לולא ראה אות אלוהיו (ولقد هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ)".	(תלמוד בבלי, סוטה לו ע"ב, [על בראשית לט, 11]) "ויהי כהיום הזה ויבוא הביתה לעשות מלאכתו" אמר ר' יוחנן: שניהם לדבר עברה נתכוונו "ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי" מלמד שעלו למטה שניהם עירומים. באותה שעה פָּאָתָה דִּיקְנָא של אביו ונראית לו בחלון. אמר לו יוסף יוסף, עתידים אחיך שיִפְתּוּבוּ על אבני אפוד ואתה ביניהם. רצונך שיִמְחה שמך מביניהם?"

<p><u>(מדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, פֶּרֶשֶׁת וַיִּשָׁב, סִימָן ה)</u> פעם אחת נתקבצו המצריות ובאו לראות את יופיו של יוסף. מה עשתה אשת פוטיפר? נטלה אתרוגין ונתנה לכל אחת ואחת מהן סכין וקראה ליוסף והעמידתהו לפניהן כיוון שהיו מסתכלות ביופיו של יוסף היו חותכות את ידיהן. אמרה להן: ומה אתן בשעה אחת כך, אני ומה אתן בשעה אחת, כך אני שבכל שעה רואה אותו - על אחת כמה וכמה.</p>	<p>ותדברנה נשים בעיר (לאמר): אשת הנגיד פיתתה נערה [...] ויהי בשמעה דברי מזימתן ותשלח אליהן [...] ותיתן לכל אחת מהן סכין [...] ותאמר (ליוסף) 'צא אליהן' ויהי כראותן אותו ותהללנה אותו ותפצע ידיהן ותאמרנה: 'חלילה לאלהים אין זה אדם. אין זה כי אם מלאך אציל'</p>	<p>35-30</p>
<p>סיפור פתרון חלומותיהם של שר המשקים ושר האופים (בראשית מ, 14; 23): "כי אם זכרתני אֲתָךְ כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה..." "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו" ולמה הוסיפו לו שתי שנים? אמר הקב"ה: אתה השלכת בטחוני ובטחת בשר המשקים ואמרת לו שתי זכירות 'כי אם זכרתני' ו'הזכרתני' תשתכח שתי שנים</p>	<p>יוסף פותר את חלומם של "שני נערים" הנכלאים עמו (הלא הם שר המשקים ושר האופים). פסוק 42: ויאמר [יוסף] אל האחד משניהם אשר חשב כי יימלט: 'הזכירני לפני אדוניך', כי השכיחהו השטן את אלוהיו ולכן נשאר בבית הסוהר שנים אחדות</p>	<p>42-36</p>
<p><u>(בראשית רבה פט, ג)</u> "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו" (תהלים מ, 5) זה יוסף. "ולא פנה אל רהבים", על ידי שאמר לשר המשקים (בראשית מ, יד): "זכרתני והזכרתני", נתוסף לו שתי שנים.</p>	<p>יוסף פותר את חלומם של "שני נערים" הנכלאים עמו (הלא הם שר המשקים ושר האופים). פסוק 42: ויאמר [יוסף] אל האחד משניהם אשר חשב כי יימלט: 'הזכירני לפני אדוניך', כי השכיחהו השטן את אלוהיו ולכן נשאר בבית הסוהר שנים אחדות</p>	<p>42-36</p>

	<p>חלומותיו של מלך מצרים; בואו של יוסף לפניו; עלייתו של יוסף לגדולה; שילוב מוסר השכל בסיפור</p>	<p>57-43</p>
<p>(בראשית רבה צא, ו) (בראשית מב: ג) "וירדו אחי יוסף עשרה לשבור בר במצרים" (בראשית מב, 3) כיון שבאו בני יעקב, כל אחד ואחד נכנס בשער שלו... כך ציָּנוּ אבינו: אל תיכנסו בשער אחד ואל תעמדו במקום אחד שלא תשלוט בכם עין רעה.</p>	<p>סיפור בואם של אחי יוסף אליו לשבור בר, מעשה גניבת הגביע; החזקת אחיו כבן ערוכה; בואו של יעקב אל יוסף. פסוק 67: ויאמר בְּנֵי אל תבואו דרך שער אחד כי אם בואו דרך שערים שונים.</p>	<p>111-58</p>

שיעור 4: דוד ומשל כבשת הרש

(הקוראן [תרגום ריבלין].)

סורה 38 (צ'), (20-25)

והאם בא אליך דבר הריב
בצעדס עלי שור (לבוא) אל התא.
בבואם אל דוד ויבהל מפניהם,
ויאמרו: "אל תירא, שני יריבים
(אנחנו). בקש אחד מאתנו תאנה
על רעהו, שפוט אפוא בינינו
בצדק, ולא תעזת משפט, ונחננו
אל הארץ הישרה. הנה זה אחי לא
תשע ותשעים כבשות ולי כבשה
אחת, ויאמר: "הבה ואהיה אומן
אותה, ויחזקו עלי דבריו". ויאמר
(דוד): "אכן עשוק עשקה בבקשו
כבשתך על כבשותיו.
ואמנם רבים מן המתערכים זה
בזה, יבקש איש מהם תאנה על
רעהו מבלעדי אלה אשר האמינו
ויעשו הישר. אף מעט מזער
הם". ויכן דוד, כי רק נסה נסינו
אותו, ויתפלל אל אלהיו, כי יסלח
לו, ויפל על פניו ויכרע וישב
בתשובה. ונסלח לו זאת. ואכן
קרבה לו אצלנו, והשיבה הנאה
מכל: כה "דוד, הנה אנחנו שתנוך
מושל בשמנו בארץ".

(שמואל ב יב, 1-17)

וישלח יהוה את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני
אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש. לעשיר
היה צאן ובקר הרבה מאד. ולרש אין כל כי אם כבשה
אחת קטנה אשר קנה ויחיה ומגדל עמו ועם בניו
יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי
לו כבת. ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו
ומבקרו לעשות לארץ הבא לו ויקח את כבשת האיש
הראש ויעשה לאיש הבא אליו. ה ויחר אף דוד באיש
מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העשה
זאת. ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר עשה
את הדבר הזה ועל אשר לא חמל. ויאמר נתן אל דוד
אתה האיש כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתך
למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול. ואתנה
לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתנה לך
את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך כהנה
וכהנה. מדוע בזית את דבר יהוה לעשות הרע בעינו
(בעיני) את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת
לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון. ועתה לא תסור
חרב מביתך עד עולם עקב כי בזתני ותקח את אשת
אוריה החתי להיות לך לאשה. כה אמר יהוה הנני
מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך
ונתתי לרעיך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת. כי
אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל
ישראל ונגד השמש. ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליהוה
ויאמר נתן אל דוד גם יהוה העביר חטאתך לא תמות.
אפס כי נאץ נאצת את איבי יהוה בדבר הזה גם הבן
הילוד לך מות ימות. וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את
הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש. ויבקש דוד
את האלהים בעד הנער ויצם דוד צום ויבא ולן ושכב
ארצה. ויקמו זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא
אבה ולא ברא אתם לחם.

בבלי, שבת נו ע"א

א"ר שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה שנאמר (שמואל א יח, יד) ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו וגו' אפשר חטא בא לידו ושכינה עמו אלא מה אני מקיים (שמואל ב יב, ט) מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע שביקש לעשות ולא עשה אמר רב דאיתי מדוד מהפך ודריש בזכותיה דדוד מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע רבי אומר משונה רעה זו מכל רעות שבתורה שכל רעות שבתורה כתיב בהו ויעש וכאן כתיב לעשות שביקש לעשות ולא עשה (שמואל ב יב, ט) את אוריה החתי הכית בחרב שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת ואת אשתו לקחת לך לאשה ליקוחין יש לך בה דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו שנאמר (שמואל א יז, יח) ואת עשרת חריצי החלב האלה תביא לשר האלף ואת אחיך תפקוד לשלום ואת ערובתם תקח מאי ערובתם תני רב יוסף דברים המעורבים בינו לבינה (שמואל ב יב, ט) ואותו הרגת בחרב בני עמון מה חרב בני עמון אי אתה נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו מאי טעמא מורד במלכות הוה דאמר ליה (שמואל ב יא, יא) ואדוני יואב ועבדי אדוני על פני השדה חונים אמר רב כי מעיינת ביה בדוד לא משכחת ביה בר מדאוריה [...].

שיעור 5: פרשת פרה אדומה ופרשת עגלה ערופה

והדהודן בקוראן

מוחמד בן עבד אללה אלפסאאי, סיפורי הנביאים, (תל-אביב, תשע"ג), עמ' 344-345.

ועורו של דוד יבש מעוצם הצער, הרעב, הצמא והבכי. בהשתחויותיו היה אומר: "אלוהי, אתה הרי יודע כי יגורתי משום יראתי אותך; סלח נא לי אפוא על חטאי, כי אם לא תסלח לי, אלך לאבדון". אז נגלה אלוהים אל דוד לאמור: "לך אל קבר אוריה ובקש ממנו כי ישחרר אותך מעוון; אם כך תעשה, אקבל את תשובתך". התרצה דוד לכך, הלך עד הגיעו אל קבר אוריה, התפלל שתי רפעות וקרא: "דבר אליי, אחי אוריה, ברשות אלוהים". ענה לו קול מן הקבר: "מי הוא המטריד את מנוחתי?". ענה: "אני הוא, דודי". אמר: "מה חפצך, נביא אלוהים?" אמר: "חפץ אני כי תשחרר אותי מאשר ביני ובינך". אמר: "הנך משוחרר". שב דוד אל ההר ואמר: "אלוהי ואדוני, אתה הוא היודע את אשר אמרה בריתך [עם ברואיך]". נגלה אליו אלוהים לאמור: "לך אליו פעם נוספת והודע לו כי אתה שלחת אותו אל שדה הקרב למען ייהרג במהרה, ואז לאחר מותו, לקחת את אשתו לאישה לך". שב דוד אליו בוכה ואמר זאת, ואוריה השיב: "אלוהים הוא הגדול בשופטים". חזר דוד אל ההר, ולא חדל לבכות ולהתחנן אל אלוהים.

<p>(קוראן [תרגום ריבלין], סורה 2 [אלבקרה = הפרה], 63-67) וּבִאֲמַר מֹשֶׁה אֶל עַמּוֹ: "הֲנִיחָה זְרוֹעֵי אֱלֹהִים לְזַבְחַת פְּרִיָה, וַיֹּאמְרוּ: "הֲהִתַּל תִּהְיֶה לְבָנוּ?" וַיֹּאמֶר: "חֲלִילָה לִי מֵאֱלֹהִים לִהְיוֹת כְּאֶחָד הַפְּתָאִים". וַיֹּאמְרוּ: "קִרְא לָנוּ אֶל אֱלֹהֶיךָ וּבֵאֵר לָנוּ מִשְׁפָּטָה". וַיֹּאמֶר: "כֹּה אָמַר, לֹא זִקְנָה הַפְּרִיָה וְלֹא בִכְרָה כִּי בִינֹנִית תִּהְיֶה, וְעֲשִׂיתֶם כְּאֲשֶׁר צִוִּיתֶם". וַיֹּאמְרוּ: "קִרְא לָנוּ אֶל אֱלֹהֶיךָ וּבֵאֵר לָנוּ מִה מִרְאָה". וַיֹּאמֶר: "כֹּה אָמַר, פְּרִיָה צְהֵבָה, צְהֵבָה מְאֹד מִשְׁמַחַת רוּאֶיָה. וַיֹּאמְרוּ: "קִרְא לָנוּ אֶל אֱלֹהֶיךָ וּבֵאֵר לָנוּ מִה מִשְׁפָּטָה, כִּי הִנֵּה כָּל הַפְּרוֹת דּוֹמוֹת בְּעֵינֵינוּ וְאֲשֶׁרֵנוּ בְּדֶרֶךְ בְּרִצּוֹת אֱלֹהִים". וַיֹּאמֶר: "כֹּה אָמַר: פְּרִיָה אֲשֶׁר לֹא דָל (בְּשָׂרָה) מִחֲרַשׁ הָאֲדָמָה וּמִהֲשֻׁקוֹת הַשָּׂדֶה, תְּמִימָה (תְּהִיָה) לֹא מוֹם בָּהּ". וַיֹּאמְרוּ: "עֲתָה בָּאת בְּדִבְרֵךְ (אָמַת). וַיִּזְבְּחוּהָ, אַךְ כִּמְעַט לֹא עֲשׂוּהָ. וְכִי תִרְצְחוּ נֶפֶשׁ וְאַתֶּם נְדוֹנִים בְּדִבְרֵךְ הַרוֹצֵחַ וְחֹשֶׁף אֱלֹהִים אֶת אֲשֶׁר תַּעֲלִימוּ. וּבֵאֵמֶר "הַכּוּהוּ בְּאֶחָד נִתְחִיָה. כִּכָּה יִחִיָה אֱלֹהִים אֶת הַמֵּת וְהִרְאָה אֶתְכֶם אוֹתוֹתָיו לְמַעַן תִּשְׁכִּילוּ.</p>	<p>(במדבר יט, 1-22) וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר. זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דִּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פְּרִיָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל. וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֱלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו. וְלָקַח אֱלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל נֶכַח פָּנָיו אֶחָד מוֹעֵד מִדָּמָה שֶׁבַע פְּעָמִים. וְשָׂרַף אֶת הַפְּרִיָה לְעֵינָיו אֶת עֶרְוָה וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פְּרִשָׁה יִשְׂרָאֵל. וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֲרֻז וְאֻזֹב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת וְהִשְׁלִיךְ אֶל תוֹף שְׂרַפַּת הַפְּרִיָה. וְכִבֵּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֵר יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעֶרֶב. וְהִשְׂרַף אֹתָהּ כִּבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב. וְאַסֵּף אִישׁ טְהוֹר אֶת אִפְרַת הַפְּרִיָה וְהִנִּיחַ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמִקוֹם טְהוֹר וְהִיתָה לְעֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמַרְתָּ לְמִי נִדָּה חֲטָאת הוּא. וְכִבֵּס הָאִסָּף אֶת אִפְרַת הַפְּרִיָה אֶת בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְהִיתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְרַת הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם. הַנִּגְזַע בְּמֵת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים. הוּא יִתְחַטֵּא בּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר</p>
---	---

<p>(קוראן, סורה 2, 67-73) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُورًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ. قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَّانٌ يَبِينُ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ. قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنَهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ. قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابِهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ. قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْنَا بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مِمَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ. فَقُلْنَا اضْرِبُوهَ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ.</p>	<p>(במדבר יט, 1-22) וְאִם לֹא יִתְחַטָּא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר. כָּל הַנִּגַע בְּמַת בְּנִפְשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁפָּן יְהוּה טָמֵא וּבִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נָדָה לֹא זָרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמֵאֲתוּ בּוֹ. זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל כָּל הַבָּא אֶל הָאֵהָל וְכָל אֲשֶׁר בְּאֵהָל יִטָּמֵא שְׂבַעַת יָמִים. וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא. וְכָל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלָל חֶרֶב אוֹ בְּמַת אוֹ בְּעֶצֶם אָדָם אוֹ בְּקִבְרַ יִטָּמֵא שְׂבַעַת יָמִים. וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שֹׂרֶפֶת הַחֲטָאֹת וְנָתַן עָלָיו מִיַּם חַיִּים אֶל כְּלֵי וְלָקַח אֶזוּב וְטָבַל בְּמִיַּם אִישׁ טְהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֵהָל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנֶּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנִּגַע בְּעֶצֶם אוֹ בַּחֲלָל אוֹ בְּמַת אוֹ בְּקִבְרָה. וְהִזָּה הַטְּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטָּאוּ בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּכְבַסּוּ בַגְּדֵי וְרַחֵץ בְּמִיַּם וְטָהַר בְּעָרֶב.</p>
---	--

דברים כא, 9-1

כִּי יִמָּצֵא חָלָל בְּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נִפְלַח בַּשָּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ. וַיִּצְאוּ זִקְנֵיךָ וּשְׂפִטֶיךָ וּמְדָדוּ אֶל הָעֵרִים אֲשֶׁר סְבִיבַת הַחֲלָל. וְהָיָה הָעִיר הַקְּרִבָּה אֶל־הַחֲלָל וְלָקַחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא עֲגֻלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא-עֶבֶד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא-מִשְׁכָּה בְּעַל וְהוֹרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא אֶת הָעֲגֻלָּה אֶל נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹד בּוֹ וְלֹא יוֹרֵעַ וְעָרְפוּ שָׁם אֶת הָעֲגֻלָּה בַּנַּחַל. וּנְגָשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בַּחַר יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לְשִׂרְתוֹ וּלְבָרְךָ בְּשֵׁם יְהוּה וְעַל פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נִגַע. וְכָל זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא הַקְּרִבִּים אֶל הַחֲלָל יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל הָעֲגֻלָּה הָעָרופָה בַּנַּחַל. וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדִינוּ לֹא שִׁפְכָה (שִׁפְכּוּ) אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ. כִּפֹּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יְהוּה וְאֵל תָּתֵן דָּם נָקִי בְּקִרְבַּ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִפְסַר לָהֶם הַדָּם. וְאִתָּה תִּבְעַר הַדָּם הַנָּקִי מִקְרִבְךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי יְהוּה.

קוראן, בתרגום יוסף י' ריבלין, סורה 2 (אלבקררה = הפרה), 67-73

משה אמר לבני עמו: 'אללה מצווה כי תזבחו פרה.' אמרו: 'האם לועג אתה לנו?' אמר: 'ישמרני אללה פן אנהג כאחד הנבערים.' אמרו: 'קרא אל ריבונך למען יבאר לנו מה היא.' אמר (משה): 'הוא אומר כי היא פרה אשר איננה שבעת ימים ולא רכה בשנים, כי אם בת גיל ממוצע בין זה לזה. עשו את אשר ציווכם.' אמרו: 'קרא אל ריבונך למען יבאר לנו מה צבעה.' אמר (משה): 'הוא אומר כי היא פרה צהובה, בוהקת בצבעה ומרנינה את עין המתבוננים.' אמרו: 'קרא אל ריבונך למען יבאר לנו מה היא כי כל הפרות דומות בעינינו, ואז, אם ירצה אללה, נישיר לכת.' אמר (משה): 'הוא אומר כי היא פרה אשר לא עלה עליה עול למען תחרוש האדמה ולא הושקה בה השדה – תמימה אשר אין בה מום.' אמרו: 'עתה מסרת את האמת.' אז זבחה, וכמעט שלא עשו זאת. רצחתם נפש והאשמתם זה את זה, אך אללה יוציא לאור את אשר תסתירו. על כן אמרנו: הכוהו באחד מאבריה. כך יחיה אללה את המתים ויראה לכם אותותיו למען תשכילו להבין.